

Temat: Problem przedstawiania Holokaustu

Cele:

Po zakończonych zajęciach osoby uczestniczące powinny:

- potrafić wytłumaczyć pojęcie „historiografia”
- potrafić wymienić główne teorie historiograficzne na temat przedstawiania i rozumienia Holokaustu
- potrafić wytłumaczyć główne argumenty przemawiające za daną teorią mówiącą o tym jak mówić o Zagładzie Żydów

Materiały pomocnicze:

nr 1 – zadania dla grupy nr 1

nr 2 – zadania dla grupy nr 2

nr 3 – zadania dla grupy nr 3

Czas:

45 min

Do przeprowadzenia warsztatów potrzeba będą:
flipchart i 3 markery

Przebieg warsztatów:

1. Prowadząca opowiada jaki jest temat i cel zajęć nawiązując do poprzednich zajęć, w trakcie których uczestnicy analizowali film „5 kroków do tyranii” zastanawiając się jak poszczególne problemy poruszone w filmie odnoszą się do Zagłady Żydów.

Czas - 5 min

2. Prowadząca pyta uczestników zajęć jakie mają skojarzenia z pojęciem historiografii i zapisuje skojarzenia na tablicy. Uczestnicy samodzielnie próbują sformułować definicję historiografii. Podsumowując ten wątek prowadząca przedstawia dwie propozycje definicji pojęcia próbując je wytłumaczyć uczestnikom warsztatów.

Definicja autorstwa Jana Pomorskiego – Historiografia to jeden ze współczesnych (to jest w danym miejscu i czasie) istniejących sposobów społecznego poznawania (i oswajania) świata, tym odróżniających się od innych, że jego podstawą – bazą empiryczną – są zachowane przekazy źródłowe, zawierające skumulowane doświadczenie społeczne przeszłych pokoleń. Jest historiografia nie tyle dostarczycielką wiedzy o przeszłości [...], ale autorefleksją pokolenia, zapisem jego samowiedzy kulturowej [...] (J. Pomorski, *Historiografia jako autorefleksja kultury poznającej*, [w:] *Świat historii*, red. W. Wrzosek, Poznań 1998, s. 377)

Hayden White uważa, że „historiografia jest ideologią, to znaczy, że jest historią opowiedzianą z pewnego miejsca”. (J. Muchowski, *Historyka Shoah*, Warszawa 2006, s. 38)

Czas – 10 min

3. Prowadząca przedstawia trzy teorie mówiące o tym w jaki sposób można przedstawiać Holokaust. Pierwsza z nich mówi o tym, że Zagłada powinna być rozumiana jako wydarzenie wyjątkowe, druga przemawia za tym, aby rozumieć Holokaust jako każde inne wydarzenie historyczne, trzecia proponuje traktować Zagładę jako wydarzenie uniwersalne. Prowadząca dzieli uczestników na 3 grupy, każda z grup dostaje materiały pomocnicze.

Grupa nr 1 dostaje argumenty przemawiające za tym, aby Holokaust traktować jako wydarzenie

wyjątkowe. Grupa nr 2 zapoznaje się z materiałami mówiącymi o tym, żeby Zagładę przedstawiać jak każde inne wydarzenie historyczne, grupa nr 3 – jak wydarzenie uniwersalne. Zadaniem każdej z grup jest zapoznanie się z materiałami tak aby móc przestawić te argumenty pozostałym grupom. Każda grupa wypisuje na kartkach argumenty.

Czas – 10 min

4. Każda z grup przestawia 4, ich zdaniem najważniejsze, argumenty ze swoich materiałów. Po prezentacji prowadząca pyta grupę czy są w stanie opowiedzieć się po stronie jednej z omawianych teorii, jeżeli tak to dlaczego.

Czas – 15 min

5. Podsumowanie i zakończenie zajęć

Czas – 5 min